

OTSUS

08.01.2019 nr 5-5/2019-003

Koondumisele nr 43/2018 Kunda Sadam AS / Palgardi Kraana Osühing osa ja PK TERMINAL OÜ osa loa andmine

1. Koondumine

21.12.2018 esitas Kunda Sadam AS (registrikood 14466191) Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid 21.12.2018 Kunda Sadam AS ja Palgardi Kraana Osühing (registrikood 10258930) ettevõtte võõrandamise lepingu ning samas sõlmisid Kunda Sadam AS ja PK TERMINAL OÜ (registrikood 12519859) ettevõtte võlaõiguslikku võõrandamise lepingu. Lepingute kohaselt omandab Kunda Sadam AS valitseva mõju konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses Palgardi Kraana Osühingu osa ning PK TERMINAL OÜ osa üle. Antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 21.12.2018 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Kunda Sadam AS, Palgardi Kraana Osühing ja PK TERMINAL OÜ.

Kunda Sadam AS on Baltic Maritime Logistics Group AS (registrikood 10682650) poolt 2018. aastal asutatud äriühing, mille kaudu omandas 2018. aasta oktoobris Baltic Maritime Logistics Group AS aktsiaseltsilt Kunda Nordic Tsement ettevõtja organisatsiooniliselt iseseiseva osa, mis pakub Kunda sadamas sadamateenuseid. Baltic Maritime Logistics Group AS (edaspidi BMLG) on kontserni valdusettevõtja, kelle aktsionärideks on füüsilised isikud AV (isikukood [...]; aktsiakapital 13%), AR (isikukood [...]; aktsiakapital 21,75%), KN (isikukood [...]; aktsiakapital 21,75%) ning äriühingud Prologistics OÜ (registrikood 11682652; aktsiakapital 21,75%) ja Prolis Grupp OÜ (registrikood 10821471; aktsiakapital 21,75%). Prologistics OÜ ja Prolis Grupp OÜ üle omab valitsevat mõju füüsiline isik TN (isikukood [...]).

BMLG kontserni kuuluvad alljärgnevad tütar- ja sidusettevõtjad:

- Hansa Shipping AS on kontsern, mis tegeleb kaubalaevadesse investeerimise, kaubalaevade prahtimise, mehitamise ja tehnilise teenindamisega. Kontsern opereerib 25 oma ja 6 prahitud laevaga.
- CF&S Estonia AS on kontsern, mille tütarettevõtjad osutavad Baltikumis, Soomes, Poolas, Venemaal ja Kasahstanis kaupade ekspedeerimise, liini- ja laevaagendi-, laevade prahtimise, tolliagendi- ning lao- ja jaotuslogistikateenuseid. Kontsern opereerib oma raudteeveeremi ja konteineritega.
- Transocean Eesti OÜ on kontsern, mille tütarettevõtjad Baltikumis, Venemaal ja Valgevenes esindavad erinevaid laevaliine ja osutavad ekspedeerimisteenuseid.
- JTH Eesti OÜ osutab ülegabariidiliste ja raskete veoste autoveoteenuseid Baltikumis ja Skandinaaviamaades.
- ESTEVE AS (osalus 90%) osutab kaupade ladustamise, laadimis- ja lossimisteenuseid ning laevade agenteerimise teenuseid Paldiski Lõunasadamas ja Tallinna Vanasadamas.
- Salacgrivas Nord terminals SIA (osalus 85%) osutab kaupade ladustamise ning laadimis- ja lossimisteenuseid Läti Vabariigis Salacgriva sadamas.
- Autolink Baltics AS (osalus 50%) on kontsern, mille tütarettevõtjad Eestis, Leedus, Soomes, Venemaal ja Kasahstanis osutavad sõiduautode ladustamist ja müügieelset ettevalmistamist ning maantee- ja raudteeveoteenuseid Euroopa Liidu ja SRÜ territooriumil. Kontsern opereerib oma raudteeveeremi ja treilerveokitega ning omab PDI-keskusi Paldiski lõunasadamas.
- Mann Lines OÜ (osalus 50%) on kontsern, mille tütarettevõtjad Eestis ja Leedus osutavad liiniagendi teenuseid Ro-Ro tüüpi alustele ja konteinerlaevadele.

Palgardi Kraana OÜ kuulub Rootsis registreeritud JM Pålgård AB-le (osalus 50%) ja OÜ-le TABLEROON (osalus 50%). Käesoleva koondumisega omandatav Palgardi Kraana OÜ ettevõtja organisatsiooniliselt iseseisev osa (Ettevõtte 1) tegeleb Kunda sadamas hüdrauliliste kraanadega ümarpuidu, erinevate puistekaupade ning pakitud kaupade laadimis-, lastimis- ja lossimisteenuste pakkumisega.

PK TERMINAL OÜ kuulub OÜ Tradex Invest valitseva mõju alla. OÜ-l Tradex Invest on kolm osanikku: Rootsis registreeritud JM Pålgård AB (osalus 49%), Osühing Bristol Invest (osalus 24%) ja OÜ TABLEROON (osalus 27%). Käesoleva koondumisega omandatava PK TERMINAL OÜ ettevõtja organisatsiooniliselt iseseiseva osa (Ettevõtte 2) peamiseks äritegevuseks on laoteenuste osutamine.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

Konks § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületasid 6 000 000 eurot ja kummagi koondumise osalise käibed Eestis ületasid 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Kunda Sadam AS osutab erinevaid sadamateenuseid, sh laevade sildumisteenust, veeliikluse korraldamist akvatooriumil ja sissesõiduteel, veesõidukite pukseerimist ja jäämurdmist akvatooriumil. Kunda Sadam AS-i kaudu toimub puistlasti (nt hakkepuut, saepurugraanul, killustik), segalasti (nt ümarpalk) ja vedellasti kaubavedu. Ühtlasi pakub Kunda Sadam AS kaupade lastimise, lossimise ning ladustamise teenust. Sisemaalt on sadamale ligipääs autotee kaudu, raudteeühendus sadamaga puudub. Võrreldes teiste suuremate Eesti sadamatega (nt Sillamäe, Muuga, Paldiski lõunasadam), transiiti Kunda Sadam AS-i kaudu ei toimu, samuti ei pakuta konteinerterminali teenust, ülegabariidiliste ega Ro-Ro tüüpi alustele kaupade käitlusteenust. Seega on Kunda Sadam AS-i tegevus suunatud peamiselt kodumaiste klientide teenindamisele.

BMLG kontserni ettevõtjad osutavad kaupade ekspedeerimise, laeva- ja liiniagendi-, laevade prahtimise, mere-, raudtee- ja maanteevedude ekspedeerimise, sadama- ja stividori-, tolliagendi- ning lao- ja jaotuslogistikateenuseid Eestis, Lätis, Leedus, Poolas, Soomes, Küprosel, Maltal, Valgevenes, Vene Föderatsioonis ja Kasahstanis.

Ettevõtte 1 tegeleb Kunda sadamas hüdrauliliste kraanadega ümarpuidu, erinevate puistekaupade ning pakitud kaupade laadimis-, lastimis- ja lossimisteenuste pakkumisega. Kogu sadama kaudu käiv kaubavahetus (v.a. vedellast) lastitakse ja lossitakse Ettevõtte 1 poolt laevadele / laevadelt maha. Ettevõttel 1 ei ole seejuures otselepinguid ühegi kliendiga, kuna ajalooliselt on väljakujunenud nii, et Kunda Sadam AS sõlmib klientidega oma nimel lastimise ja lossimise lepingud ning Ettevõtte 1 osutab Kunda Sadam AS-ile allhanketöö korras teenust.

Ettevõtte 2 tegeleb kuivkaupade laoteenuse pakkumisega, omades Kunda sadama territooriumil kahte 6000 m² suurust laohoonet. Põhilised kaubad on viljatooted,

puidugraanulid, tselluloos ja teised ilmastiku eest kaitset vajavad kaubad. Samuti on Ettevõttele 2 sõlmitud lepingud pakendatud kaupade ja ümarpalgi ladustamiseks.

Koondumise osaliste vahel tekib horisontaalne kattuvus kaupade ladustamisteenuste, lastimisteenuste ja lossimisteenuste osutamise osas, kuna Kunda Sadam AS pakub sarnaselt Ettevõttele 2 Kunda sadama territooriumil ladustamisteenust ning BMLG kontserni kuuluv ESTEVE AS pakub Paldiski lõunasadamas stividoriteenuseid.

Koondumise osaliste tegevustes tekib ka vähesel määral vertikaalne seos, kuna Kunda Sadam AS ja Ettevõtte 1 on Kunda sadama territooriumil ostja-müüja suhetes hüdrauliliste kraanateenuste osutamisel.

Kuna koondumise osaliste poolt Eesti sadamates ühiselt käideldavate kaupade osakaal ei ületa 10%, jätab Konkurentsiamet kaubaturgude täpse piiritlemise lahtiseks. Samas hindab Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul koondumise osaliste positsiooni sadamateenuste valdkonnas üldiselt.

3.3 Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

MTÜ Eesti Sadamate Liidu 2017. aasta koondandmete¹ kohaselt oli Eesti sadamaid läbivate kaubavoogude maht kokku 34 350 tuhat tonni. Koondumise osalise Kunda sadamat 2017. aastal läbiv kaubavoog oli [...] tuhat tonni, mis moodustab Eesti sadamaid läbivast kaubavoogude mahust ligikaudu [0-5]%. Koondumise osalise BMLG kontserni kuuluva ESTEVE AS-i poolt käideldavate kaupade maht Paldiski lõunasadamas 2017. aastal moodustas [...] tuhat tonni, mis moodustab Eesti sadamaid läbivast kaubavoogude mahust ligikaudu [5-10]%. Seega koondumise osaliste poolt Eesti sadamates ühiselt käideldavate kaupade osakaal ei ületa 10%, seega ei ole tegemist horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega.

Suurem osa Eesti sadamate kaudu toimuvast kaubaveost toimub AS-ile Tallinna Sadam kuuluvate kaubasadamate (Muuga sadama ja Paldiski Lõunasadama) ja AS-i Sillamäe Sadam kaudu.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonKS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonKS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

¹ <http://www.sadamateliit.ee/statistika/#tab-id-7>

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Kunda Sadam AS ja Palgardi Kraana Osühing osa ning PK TERMINAL OÜ osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 08.01.2019 otsuse nr 5-5/2019-003
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis
tähistatud nurksulgudega.*

/Svetlana Ljutova/ 10.01.2019